

Раймонд Луллій (жив в XIII - XIV cc.) створив пристосування, яке є декількома кругами різного діаметру, нанизаними на загальний стрижень (за типом пірамідки). У верхній частині стрижня встановлюється стрілка. Круги рухливі. Усі вони розділені на однакову кількість секторів. При вільному обертанні кругів під стрілкою опиняються певні сектори. Луллій на секторах розміщував малюнки, писав слова і цілі вислови. Будь-хто міг поставити запитання і за допомогою отриманої комбінації отримати відповідь, яку потрібно було розшифрувати, підключивши уяву.

Для роботи з дошкільнятами доцільно використати не більше чотирьох кругів різного діаметру з кількістю секторів від 4 до 8. Круги Луллія можуть використовуватися і в репродуктивній діяльності по ознайомленню з оточуючим, для розвитку мовлення, в математиці та ін.

Методичні рекомендації із побудови системи тренінгів.

Круги Луллія представляють дошкільнятам як дивовижні кільця або загадкові круги.

Для роботи з дітьми четвертого року життя доцільно брати тільки два круги різного діаметру з 4 секторами на кожному.

В роботі з дітьми п'ятого року життя використовують два-три круги (4-6 секторів на кожному).

Діти шостого року життя цілком справляються із завданнями, в яких використовуються чотири круги з 8 секторами на кожному.

Тренінги доцільно проводити поза зайняттями в якості ігрових вправ (індивідуально або з підгрупами дітей).

Самі круги бажано виготовити з пластика (чи товстого картону). На сектори прикріплюються картинки по темі зайняття (за допомогою мастики або скотча, щоб педагог і діти могли легко поміняти їх).

Тренінг повинен складатися з двох частин: 1) уточнення наявних знань в певних областях (реальне завдання - РЗ); 2) вправи на розвиток уяви (фантастичне завдання - ФЗ).

Технологічний ланцюжок проведення тренінгу.

1. На усіх секторах круга картинками або знаками позначаються які-небудь об'єкти. Наприклад, на сектора першого, найбільшого круга прикріплюють зображення дерев (сосна, яблуня та ін.); другого - місць їх зростання (сад, ліс, болото і тому подібне); третього - плодів або насіння (апельсин, яблуко, шишка та ін.).

2. Ставиться завдання тренінгу. Дітям пропонується знайти відповідності на кругах. Наприклад, на прохання вихователя вони знаходять на нижньому крузі зображення яблуні, потім, повертаючи середній круг, відшукують зображення саду і розташовують його над яблунею, на маленькому крузі так само знаходять яблуко. Пояснюють, що вийшло.

3. Круги розкручують, діти дивляться, які зображення на кругах виявилися під стрілкою, називають їх. Наприклад: береза - болото - апельсин. Завдання. Пояснити, як об'єкт може рости в такому місці і приносити подібні плоди. З достатньою мірою достовірності пояснити правомірність цього фантастичного перетворення.

Наприклад, чи добре мати таку чудову березу в сумовитій болотистій

місцевості і яким мешканцям лісу особливо сподобається, що на ній ростуть апельсини.

4. На основі фантастичного перетворення складається розповідь.

5. За підсумками перетворення організовується продуктивна діяльність (ліплення, малювання і тому подібне).

Очікувані результати. Підбір дітьми карток із зображенням об'єктів для розміщення на секторах, наприклад: "Підберіть картки із зображенням домашніх тварин".

Самостійне вигадкування дошкільнятами як реальних, так і фантастичних завдань.

Складання оповідань про практичну значущість об'єктів з незвичайними ознаками.

Молодший вік (3-4 роки)

1. На малому крузі вихователь розташовує картинки із зображенням тварин (собака, курка, лисиця і так далі), на великому - їх дитинчат. Реальне Завдання (РЗ): знайти мамі дитинчат. Дитина на прохання дорослого називає одну з тварин, зображених на верхньому крузі, потім відшукує на нижньому крузі зображення її дитинчат, називає і, повертаючи цей круг, поєднує їх.

2. Дорослий розкручує круги. Наприклад, під стрілкою виявилися зображення собаки і курчати. Фантастичне Завдання: подумати і сказати, яким чином мама-собачка доглядатиме за самотнім курчам (годувати, зігрівати, гуляти і так далі).

Середній вік (4-5 років)

1. На стержні - три круги. На маленькому - зображення об'єктів (ягода вишні, портфель, автомобіль і так далі); на середньому крузі - геометричні форми (трикутник, овал, круг і т.д.); на великому - цифри.

РЗ: вибрати об'єкт (ягода вишні), підібрати геометричну форму (круг), що відповідає йому, і кількість (наприклад, цифра 2).

2. Розкрутити круги. Наприклад, під стрілкою виявилися: ягода вишні, трикутник, цифра 8 (результат - вісім вишень трикутної форми).

ФЗ: яку користь з цього можна зтягнути? (Такі плоди зручно укласти в ящик - трикутник до трикутника.)

Старший вік (5-6 років)

1. Перший (верхній) круг - зразки матеріалів (метал, тканина, скло і так далі). Другий круг - зображення об'єктів (стілець, телефон, пилосос і так далі). Третій круг - зображення місцезнаходження об'єктів (квартира, вулиця, космічний корабель). Четвертий круг - зразки кольорів (малиновий, блакитний і так далі).

РЗ: вибрати об'єкт, підібрати матеріал, з якого він виготовлений, його колір і визначити місце його знаходження (телефон -пластмаса - фіолетовий - квартира).

2. Розкрутити круги. Наприклад, під стрілкою виявилися: скло, стілець, космічний корабель, малиновий колір.

ФЗ: пояснити практичну значущість об'єкту, що вийшов. Обговорюється ситуація: на космічному кораблі потрібний скляний стілець малинового кольору, тому що... (Відповіді дітей.)